

De weg van de tarwe

3de klas

Geschreven door:
Rimbert Moeskops

De weg van de tarwe

Rolverdeling: Boer
Knecht
Paard
Maan
Zon
Duivel
Regendruppel(s)
Dorsers
Wind(en)
Molenaar
Bakker
Bakkersvrouw
Klanten

Allen (lied) Bij het krieken van de dag,
ben jij al aan de slag:
boer met je zeis op het veld.
En dan kijk je gebukt
of je oogst is gelukt,
daar ben je zeer op gesteld.
En we stiefelen voorbij,
met zijn viereen op een rij:
hallo morgen, mijn vriend,
hallo morgen, mijn vriend!
En ook ik en ook jij en mijn vriend aan mijn zij,
zijn al vroeg bij de wind, bij de wind.

Boer De aardappeloogst was opperbest,
maar nu moet het land eerst goed bemest,
voordat ik weer iets nieuws kan telen-
je hoeft je als boer heus nooit te vervelen.

Knecht Maar baas, moet dat nu echt?
Nu wordt het rustiger, had U gezegd.
Al die mest over het land verspreiden...
Ja, U hoeft alleen de kar maar te rijden!

Boer Zeg knul, we gaan er stevig tegenaan,
dit land komt vol met prachtig graan!
Ik zie het nu al voor me:
prachtig wuivend, gouden koren!

Allen De boer en zijn knecht gaan aan het werk,
het paard voor de kar, wat is dat dier sterk!
De mestvork gevoerd door sterke hand,
zo verspreiden zij de mest over het land.
Dan moet het land goed worden geploegd,
door mens en paard wordt opnieuw gezwoegd.
Daarna nog geegd, ook een kranig karwei,
maar dan is het zware werk voorlopig voorbij!

Boer Je ziet het, het land ligt nu prachtig gereed,
nu wordt er voorlopig niet meer zo gezweet.

Knecht Gelukkig! Zaaïen is een kolfje naar mijn hand.
Maar jij hoeft niets, jij blijft lekker aan de kant.

Paard (hinnikt) Ik zou liever met jullie mee willen gaan,
alles beter dan in de stal te moeten staan.

Allen De boer en zijn knecht stappen stevig in 't rond
en strooien de tarwe over de losse grond.
Steeds opnieuw vliegt een handvol graan
door de lucht, in een sierlijke baan.
Zorgvuldig strooien de boer en zijn knecht:

de korrels komen mooi verspreid terecht.
 En is dit werk ten einde gebracht,
 dan gauw naar huis, voor een goede nacht.

Maan (al sprekend links op, rechts af)
 Kijk aan, dat heeft de boer goed gedaan,
 het was een prima dag voor het zaaien van graan.
 Ben ik aan het dalen, dan kan hij gaan zaaien;
 stijg ik, dan kan hij beter zijn gras gaan maaien.
 Een boer let op mijn bewegingen, want...
 datzelfde doet ook iedere plant!

Duivel
 Ha, dit is voor mij steeds zo'n vrolijk feest:
 ook te gaan zaaien, als de boer is geweest.
 Het zaad van distel, papaver en melde
 -en al het andere wat een boer ooit kwelde-
 strooi ik kwistig in het rond!
 Wat zal het groeien op deze bemeste grond! (af)

Regendr.
 De beurt is aan ons, wij moeten aan de gang!
 Als wij niet beginnen, dan duurt het te lang.
 Willen de zaadjes de grond uit priemen,
 dan moet ons vocht ze doen ontkiemen.
 Het is jammer voor de boer, dat moet gezegd,
 maar wij kijken niet naar wat hij en zijn knecht
 òf wat door de duivel in de grond is gebracht;
 van ons mag alles ontkiemen, uit alle macht.

Allen
 Zo groeit het graan en onkruid samen omhoog,
 het laatste is de boer een doorn in 't oog.
 Maar hij kan het onkruid het groeien niet verbieden
 en tussen de tarwe is het moeilijk te wieden...
 De duivel lacht (doet dit) en heeft een lol...

Duivel
 Zo komt de graanschuur lekker niet vol!

Allen
 Maar toch, het graan groeit vrolijk door
 en laat zich niet verdringen, hoor!

Regendr.
 Is het graan ontkiemt, dan zijn wij nog niet klaar,
 de boer verwacht ons steeds gedurende het jaar.
 Het liefst alle weken een fikse bui!
 Gelukkig zijn wij regendruppels helemaal niet lui!

Allen
 Het graan groeit gestaag en dan moet het rijpen
 en steeds komt de boer er voorzichtig in knijpen.

Zon (al sprekend links op, rechts af)
 Voor het rijpen van het graan maak ik me sterk,
 al eeuwen lang is dat mijn werk.
 Ik voed het graan met mijn zonnestrallen,
 dan rijpt het en kan de boer het komen halen.

Boer
 Zo is het graan nog niet naar mijn zin:
 melkrijp, dan knijp je er veel te makkelijk in.

Zon
 En dus moet ik nog langer schijnen,
 voordat het graan van het land kan verdwijnen.
 Gelukkig zijn de dagen lang en klim ik hoog
 en stoof ik zo langzaam het graan goed droog.

Boer
 Zo is het graan nog niet naar mijn zin:
 deegrijp, dan knijp je er nog te makkelijk in.

Zon
 En dus moet ik nog langer schijnen,
 voordat het graan van het land kan verdwijnen.
 Ik zend al mijn stralen naar de aarde neer,
 maar zie, daar komt die nieuwsgierige boer al weer.

Boer
 Zo is het graan geheel naar mijn zin:
 hardrijp, daar knijp je geen deukje meer in.
 Morgen gaan we maaien, hoor je dat?
 Er moet flink gewerkt, maak je borst maar nat.

Knecht Alleen mijn borst nat? Ik denk dat ik morgen zweet!
De zon blijft maar schijnen, pfoeh, wat is het heet!

Zon Natuurlijk kom ik kijken naar het gemaai!
Morgen achter de wolken? Dat lijkt me maar saai!
En als ik schijn, is dat ook het best:
nu een bui en de oogst raakt nog verpest!

Duivel Kom op regendruppels, kom op naar het veld,
de boer was toch zeker op jullie gesteld?
Als je nu wegblijft, dan doe je het verkeerd:
dan lijkt het net of het graan je niet interesseert!

Regendr. Oh nee, jij duivel, doe niet zo zot!
Als wij nu komen, raakt het graan nog verrot!
Wij kennen heus wel het voor ons juiste uur,
en voorlopig moet dus eerst het graan in de schuur!

Allen (lied) De zonne gaat zinken, nu nadert de nacht,
de hemelen klinken, de aarde ontwaakt.
Met zeis en met sikkel doorschrijden het veld:
de zaaiers, die maaien op Godes bevel.
Sint Michael, met de weegschaal staat,
hij weegt de vrucht, het kaf vergaat.
(De boer en de knecht maaien)

Boer Wat dunkt je knecht, moeten we zelf gaan dorsen
of zullen we dan teveel van het graan vermorsen?

Knecht Het is echt veel beter echte dorsers te vragen.
Zij kunnen het goed; met maar weinige slagen
slaan zij alle korrels uit de aren.
Wij hoeven het graan dan nog slechts te vergaren.

Allen (lied) Slaat in de maat, als het gaat slaat men goed,
slaat in de maat, in de maat, zo het moet,
dan gaat het goed!
Klip klap klop, tik tak tok, slaat op het graan,
klip klap klop, slaat erop, zo zal het gaan,
dorsen het graan!

Dorsers Het graan voor de mensen, het stro voor het paard,
alles van het graan is minstens iets waard.
We vegen dus alles bijeen en niets gaat verloren,
met recht noemt men het: het "gouden" koren!

Duivel De korrels zijn uit de aren geslagen,
nu kan ik die boer weer verder gaan plagen!
Ik werk nog wat steentjes door het graan,
daar zullen ze nog versted van staan!

Wind Tot dusver heb ik maar stilletjes meegedaan
aan het groeien en bloeien en rijpen van het graan.
Maar als de tarwe aan wannen toe is,
is mijn afwezigheid een enorm gemis!
Zonder mij lukt het voor geen enkele kant,
Ja, men wacht op mij, als er moet worden gewand.

Boer Als er nu een wind opsteekt, een flinke graag,
dan kunnen we aan het wannen vandaag.
Haal de zakken, het duurt vast niet lang,
zet de mand gereed, dan kunnen we zo aan de gang.

Wind Ik blaas: pffft, ik gier: pffft, ik zucht: pffft,
het kaf en de strootjes vliegen in de lucht: pffft!
Ik hijg: pffft, ik loei: pffft, ik fluit: pffft,
het vuil moet tussen het koren uit: pffft!
Ik steun: pffft, ik waai: pffft, ik zeg: pffft,
alle vuil en rommel is nu weg: pffft!

Knecht Oh baas, wat ziet dat graan er prachtig uit!
Het spoelt tussen mijn vingers, wat een rijke buit!

Nou, dit was waarachtig al het werk wel waard!
Ik heb gelukkig mijn krachten niet gespaard!

Boer Uitstekend, het is geheel naar mijn zin,
maar... hoe komen die steentjes erin?
Nou ja, de molenstenen malen ze wel fijn,
een beetje zand zal wel niet zo kwalijk zijn!
Breng jij het nu naar de molenaar,
dan is ons werk aan het graan geheel klaar.

Knecht Mooi, mooi, dat doe ik met plezier:
opgeruimd staat netjes hier! (-)
Molenaar, mijn baas zendt U zijn graan,
wilt U het hier of moet het ergens anders staan?

Molenaar Zet maar neer, ik breng het wel de molen in.
Is het goed graan, is het naar jullie zin?

Knecht We zijn uitermate tevreden, U kunt het zelf zien.
Of kent U beter dan dit graan misschien?

Molenaar Dit is puik graan, wat ik mag malen;
de bakker zal het me goed betalen.
Samen met de boer verzorgen wij het brood,
kinderen eten en worden langzaam groot;
mensen eten en krijgen steeds weer kracht-
't is toch maar prachtig bijeen bedacht!

Wind Aha, opnieuw mag ik er zijn!
Hoe harder ik waai, hoe eerder is de tarwe fijn!
Zonder mij zouden de mensen hun tanden verliezen,
dan kregen ze keiharde broodjes voor hun kiezen!
Ik waai en ik gier tegen de wieken aan
en de molenstenen vermorzelen het graan!

Molenaar Dit is een prima wind die nu waait,
gauw de wieken op de wind gedraaid!
De molenas draait en daardoor de maalsteen.
Het spijt me, maar ik moet daar nu snel heen,
anders loopt straks het meel nog over de vloer...
heeft hij al het werk voor niets gedaan, jouw boer.
(Knecht kijkt en gebaart: en ik dan?)

Allen Zo wordt het graan tot meel gemalen
en de molenaar kan vele zakken weghalen,
die onder aan de meelbuis voortdurend volraken
-waarbij hij geen moment zijn werk kan staken!
Het meel komt bij de bakker aan,
zodat ook hij aan het werk kan gaan:
(gebarenspeel van de bakker)
De bakker kneedt van gist en meel,
van water, zout -maar niet te veel-
een soepel deeg, dat rijzen moet,
voor hij het in de oven doet.
De warme oven bakt het deeg,
de bakkerstrog is schoon en leeg.
De oven reikt de broodjes aan;
het bakkerswerk is nu gedaan.
Elkeen gaat werken, klein en groot,
gevoed door het geurend bakkersbrood;
de nieuwe dag begint maar net,
de bakker gaat vermoeid naar bed.

Bakker Wat zal ik doen, nog even gaan zitten?
Of toch maar liever meteen gaan pitten!
(gaapt) Meteen maar naar bed, ik ben er aan toe...
Lieve hemel zeg, wat ben ik moe!

Klant 1 Mag ik van U een halfje wit

en een krentenbrood, waar spijs in zit?
 Bakkersvrouw Natuurlijk; anders nog iets?
 Klant 1 Nee, dank U, verder hoef ik niets.
 Klant 2 Heeft U voor mij een tijgerbrood
 en een appeltaartje, niet te groot?
 Bakkersvrouw Is deze goed en anders nog iets?
 Klant 2 Oh prima, hoor, en verder hoef ik niets.
 Klant 3 Een boerenbruin en een pond speculaas,
 dat heeft U toch wel, 't is al haast Sinterklaas?
 Bakkersvrouw Oh zeker wel, mijn man maakt dat heel graag;
 U bent de eerste die er om vraagt vandaag.
 Is dit alles wat U wenst of anders nog iets?
 Klant 3 Jazeker, en tot ziens, nee, verder hoef ik niets.
 Allen En zo wordt van het graan dat de boer heeft geteeld
 van alles gebakken, zodat het nooit verveeld:
 vele soorten brood en ook koek uiteraard.
 Het is toch maar goed dat men zijn krachten niet
 spaart.
 Allen De schoorsteen rookt, de bakker stookt,
 (lied) de bakker stookt zijn oven.
 En is zo straks die oven heet,
 dan heeft hij ook het deeg gereed
 en 't wordt erin geschoven.
 Dan wordt het gaar en kant en klaar
 en kant en klaar daarbinnen.
 De bakker haalt het gauw eruit,
 kadetjes, bollen, koek, beschuit,
 Wie lust heeft kan beginnen.

Eerste uitvoering met de derde klas (twintig kinderen) van de
 Parcivalschool te Amstelveen op Michaëlsdag 1995.
 Rimbart Moeskops

Bij 't kriecken van de dag

Musstempo

Bij 't krie-ken van de dag, ben jy al aan de slag: boer met je zeis op het veld. En dan
kijk je ge-bukt of je oogst is ge-lukt, daar ben je zeer op ge-steld. En we
stiefe-len voor-bij met zyn vie-ren op een rij: hal-lo mor-gen mijn vriend, hal-lo
mor-gen mijn vriend! En ook ik en ook jy en mijn vriend aan mijn zij, zyn al
vroeg bij de wind, bij de wind.

uit A Ron Sam Sam

Detailed description: This block contains a handwritten musical score for the song 'Bij 't kriecken van de dag'. It features five staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is marked 'Musstempo'. The lyrics are written in Dutch and are aligned with the notes. The score ends with a double bar line and the text 'uit A Ron Sam Sam'.

Oogstlied

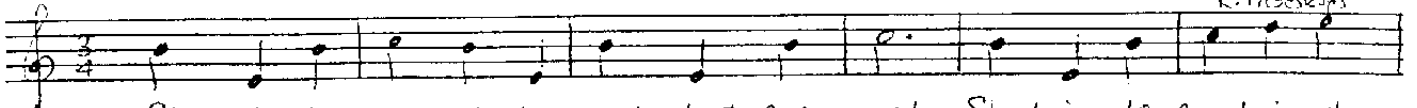
Elsbeth Palmer-Paulsen

De zon-ne gaat zin-ken, nu na-dert de nacht. De he-me-len klin-ken, de
aar-de ont-waakt - - - - - . Met zeis en met sik-kel door-
schrij-den het veld, de zaa-ers die maai-en op Co-des be-vel Sint Mi-ch-el met de
weeg-schaal staat. Hij weegt de vrucht, het kaf ver-gast - - - - - .

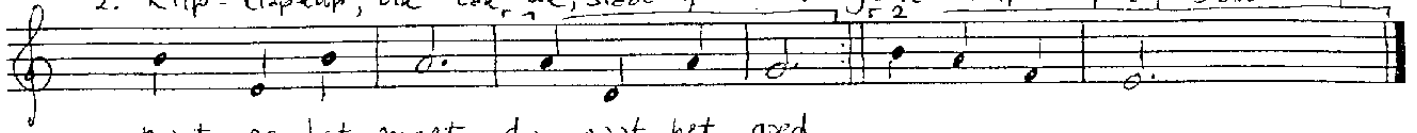
Detailed description: This block contains a handwritten musical score for the song 'Oogstlied'. It features four staves of music in G major (one sharp) and 3/4 time. The lyrics are written in Dutch and are aligned with the notes. The score includes a fermata over the first line of lyrics and a triplet of eighth notes in the third line. The score ends with a double bar line.

Dorslied

R. Moeskops

1. Slaet in de maat, als het gaat slaet men goed. Slaet in de maat in de
2. Klip-klap-klap, tik-tak-tok, slaet op het graan. Klip-klap-klap slaet er op

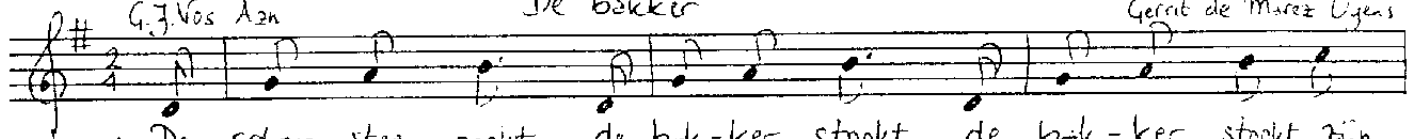
maat zo het moet, dan gaat het goed
zo zal het gaan:

dor-sen het graan.

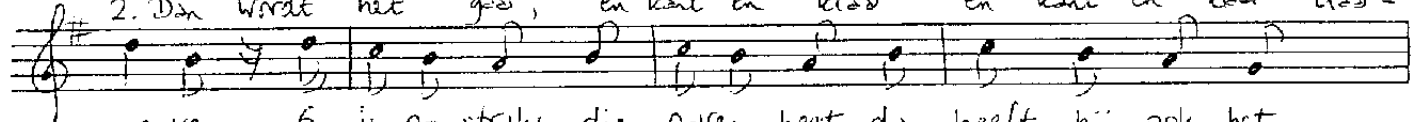
G. J. Vos Aan

De bakker

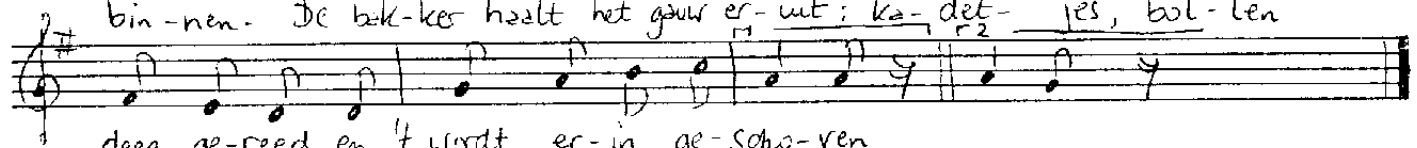
Gerit de Marex Oyens

1. De schoor-steen roekt, de bak-ker stookt, de bak-ker stookt zijn
2. Dan wordt het gaer, en kant en klaar en kant en klaar daar-

o-ven. En is zo straks die o-ven heet, dan heeft hij ook het
bin-nen. De bak-ker haalt het gaar er-wit; ka-det-jes, bol-len

deeg ge-reed en 't wordt er-in ge-scho-ren
koek, be-schuit-wie lust heeft kan be-

gin-nen.